

עפ"ג 49248/02/23 - ויליאם ליוס ע"י נגד מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז חיפה פלילי

בית המשפט המחוזי בחיפה

13 יולי 2023

עפ"ג 49248-02-23 ליוס נ' מדינת ישראל

בפני הרכב כב' השופטים:
רון שפירא, נשיא [אב"ד]
בטינה טאובר, סגנית נשיא
עדי חן-ברק

מערער ויליאם ליוס ע"י ב"כ עו"ד מיכאל כרמל
נגד מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז חיפה פלילי
משיבה

פסק דין

1. בפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופט אלכס אחר) מיום 19/01/23 בת"פ 35397-09-22, במסגרתו הוטלו על המערער לאחר הרשעתו בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, סחיטה באיומים, תקיפה סתם ושיבוש הליכי חקירה, העונשים הבאים: 11 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מאחורי סורג ובריש על פי רישומי שב"ס; מאסר על תנאי בן 6 חודשים למשך 3 שנים במסגרתם לא יעבור המערער עבירות בהן הורשע; פיצוי למתלונן בסך של 8,400 ₪ ששולם על ידי המערער; קנס בסך 3,500 ₪. הערעור מופנה כנגד חומרת עונש המאסר שנגזר על המערער.

2. במסגרת הליך הערעור ניתנה החלטה בדבר עיכוב ביצוע עונש המאסר עד ליום 13/07/23.

3. מעובדות כתב האישום שהוגש כנגד המערער ושני נאשמים נוספים עולה כי המערער קשר קשר עם שני הנאשמים הנוספים על רקע חוב כספי בינו לבין המתלונן, סחט את המתלונן באיומים תוך שהוא משתמש במוניטין השלילי שיש למשפחת הנאשם 1 בכתב האישום. במסגרת הקשר, נשלחו למתלונן הודעות ווטסאפ ותוכן בין הצדדים מפגש ליום 23/04/22 אשר התקיים במסעדה בראמה. באותו מפגש נכחו 7 משתתפים: המתלונן, שני הנאשמים הנוספים בכתב האישום, אדם בשם סאמר, אדם בשם שאקר, ואדם נוסף, שהגיע מטעמו של נאשם 1 ואשר הזדהה בפני המתלונן כמי שמשתייך למשפחת אבו לטיף. במסגרת המפגש הובהר כי מטרת המפגש הינו לגבות 800,000 ₪ שהמתלונן חייב למערער ולאדם בשם שאקר. המתלונן כפר בקיומו של חוב למערער והודה בקיומו של חוב לשאקר שלגביו טען כי הוא הוסדר זה מכבר. במהלך הפגישה אסר הנאשם 1 על המתלונן להשתמש בטלפון הנייד שלו

ובתום המפגש אמר הנאשם 1 למתלונן כי הוא יבדוק את הטענות, יכריע בחוב והצדדים יפגשו אחרי החג. עוד צוין בכתב האישום כי ביום 27/06/22 התקיימה שיחה בין המתלונן לבין המערער, במסגרתה נאמר על ידי המערער למתלונן כי נאשם 1 אינו מוכן לוותר על החוב וכי מדובר בבעיה שיש לפתור אותה. בנוסף, צוין כי ביום 07/09/22 במהלך עימות בין המערער למתלונן תקף המערער את המתלונן בכך שהצמיד את ראשו לראש המתלונן ובכך עשה דבר כדי להכשיל את החקירה.

4. המערער הורשע כאמור בהתאם להודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב אישום מתוקן, לרבות בעבירה של קשירת קשר לעשות פשע לפי סעיף 499 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); עבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 לחוק העונשין; עבירה של תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק העונשין ועבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

5. לאחר הרשעתו של המערער נתן בית משפט קמא ביום 19/01/23 את גזר הדין. במסגרת גזר דינו עמד בית משפט קמא על חומרת העבירות שיוחסו למערער ושני הנאשמים הנוספים ועל מדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים, וקבע כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירות בהן הורשע המערער נע בין 10 חודשי מאסר בפועל ועד 20 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה הצופה פני עתיד וסנקציה כלכלית. בקביעת עונשו של המערער בגדרי המתחם הביא בית משפט קמא בחשבון לטובת המערער את העובדה כי המערער נעדר עבר פלילי וכי לטובתו הוגשו מסמכי אופי המעידים כי אין זו דרך התנהלותו, כי מדובר באדם בן 60 לחיי המתמודד עם בעיות בריאות, הודאתו בשלב מוקדם בעובדות כתב האישום המתוקן תוך חסכון זמן שיפוטי רב. לבסוף, הטיל בית משפט קמא על המערער את העונשים שפורטו בפתח פסק הדין, לרבות 11 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מאחורי סורג ובריח.

6. כאמור, המערער מיאן להשלים עם גזר דינו של בית משפט קמא והגיש הודעת ערעור מפורטת, המופנית כנגד עונש המאסר בפועל שנגזר עליו. בתמצית, טען המערער כי טעה בית משפט קמא עת לא נתן כלל משקל לטענת הפליה הן ביחס לעונש שנגזר על הנאשם 3 שחלקו היה משמעותי יותר בביצוע העבירות והן ביחס למעורבות של סאמר ושאקר שנכחו בפגישה שתוארה בכתב האישום; כי טעה בית משפט קמא עת הפנה לע"פ 5057/22 ככזה ממנו ניתן ללמוד על חומרת מעשיו, שכן באותו הליך מדובר היה בסחיטה באיומים בדרגת חומרה גבוה יותר; כי טעה בית משפט קמא עת נתן משקל של ממש "לתכנון מוקדם" שלא היה בו שום תחכום או חומרה; כי טעה בית משפט קמא בקביעתו כי המערער פעל לאחר מפגש הסחיטה כדי לקדם את מהלך הסחיטה; כי טעה בית משפט קמא עת לא נתן משקל נכון לקביעותיו העובדתיות ביחס לחומרה הבינונית נמוכה של האירוע; כי טעה בית משפט קמא עת התעלם לחלוטין מהפסיקה אליה הופנה על ידי המערער והסתמך על פסיקה מחמירה שאינה משקפת את חומרת המקרה הנדון לצורך קביעת מתחם העונש ההולם; כי טעה בית משפט קמא כאשר לא נתן משקל ראוי לנסיבותיו האישיות; כי טעה בית משפט קמא עת בחר להחזיר את המערער אל מאחורי סורג ובריח תוך התעלמות מהתקופה הממשית בה שהה המערער במעצר באיזוק אלקטרוני ללא חלונות בהרחקה מביתו. לאור כל האמור, ולאור נתוניו של המערער, מצבו הבריאותי וחלקו בביצוע העבירות טען המערער כי הטלת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות על חומרתו הינו מידתי

בהרבה מהעונש שהוטל עליו בסופו של יום על ידי בית משפט קמא, במיוחד שעה שהמערער חווה תקופת מעצר מאחורי סורג ובריח למשך 3.5 חודשים.

7. המשיבה עתרה לדחיית הערעור. במסגרת טיעוניה עמדה ב"כ המשיבה על חומרת המעשים שיוחסו למערער כפי שהדברים קיבלו ביטויים בכתב האישום. לעמדתה גם אם המערער לא ביצע את מעשה הסחיטה בעצמו, אולם, הוא זה שחולל את האירוע בפנייתו לגורמים עברייניים. מעבר לכך, טענה ב"כ המשיבה כי בית משפט קמא התייחס בגזר דינו לנסיבותיו האישיות של המערער וכן לנסיבות האירוע, וגזר בסופו של דבר עונש שאינו חורג מרמת הענישה המקובלת במקרים דומים, במיוחד שעה שמדובר בסחיטה הקשורה בארגון פשע.

8. לאחר הדיון שהתקיים בערעור ביום 04/05/23, ולאחר עיון נוסף בתיק ניתנה ביום 17/05/23 החלטה לפיה בטרם יינתן פסק דין בערעור ומבלי שיש בדבר משום גיבוש עמדה, תוגש חוות דעת של הממונה על עבודות שירות, אשר התבקש להתייחס לאפשרות שהמערער ירצה את עונשו בעבודות שירות.

9. בחוות דעתו יום 13/06/23 ציין הממונה על עבודות שירות כי לאחר ראיון שנערך עם המערער ובדיקה רפואית של המערער נמצא המערער כשיר לריצוי מאסר בעבודות שירות במגבלות. במסגרת חוות הדעת המליץ הממונה על השמתו של המערער לריצוי עונשו באגודה למען החייל בחיפה. כן המליץ הממונה כי המערער יתחיל את ריצוי עבודות השירות ביום 21/08/23.

10. ככלל אין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בעונש שנגזר על ידי הערכאה המבררת אלא במקרים חריגים בהם טענה הערכאה הדיונית שגיאה של ממש או שרמת הענישה שהוטלה חורגת מרף הענישה המקובל בנסיבות דומות. אין חולק כי עבירת הסחיטה באיומים הנלוות לה עבירות נוספות דוגמת העבירות בהן הורשע המערער הן מהעבירות הנלוות ביותר המצויות בספר החוקים. משכך, ככלל הענישה הנגזרת על סוג עבירות אלה אמורה לבטא, את הסלידה העמוקה של החברה מסוג עבירות אלה. על חומרתן של עבירות אלה ראו דברי בית המשפט העליון בע"פ 2042/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24/05/10):

"תופעת הסחטנות היא תופעה כעורה ופסולה. ההתנהגות הפסולה הנטועה בה היא בהטמעת חשש מתמיד בחיי הקורבן, באופן המונע את המשך התנהלותו השגרתית ... תופעה זו אינה אך תופעה חריגה בנוף, אלא נדמה ששולחת זרועותיה לכל עבר. יש בעבירה של סחיטה באיומים כדי לפגוע באושיות המשפט, עת עושה הסחטן דין לעצמו ומגייס לצורך כך אמצעים פסולים לשם הגשמת מבוקשו".

11. בענייננו, סבורים אנו כי לא נפל פגם בקביעת מתחם העונש ההולם את העבירות בהן הורשע המערער. עם זאת, בנסיבות העניין, ולאור נסיבותיו האישיות של המערער, לרבות, גילו (בן 60 בעת ביצוע העבירות), מצבו הרפואי של המערער, העובדה שהמערער הודה בעבודות כתב האישום המתוקן

וחסך זמן שיפוטי יקר; העובדה כי מדובר במערער נעדר עבר פלילי וזו היא הסתבכותו הראשונה עם החוק; וכי לטובתו של המערער הוגשו מסמכי אופי המעידים כי אין זו דרך התנהלותו של המערער ולאור גם העובדה כי המערער ריצה תקופת מעצר בפועל לא מבוטלת ויתרת המאסר בניכוי תקופת מאסרו עומדת על כ-7.5 חודשי מאסר, ומבלי להקל ראש בחומרת העבירות, סבורים אנו כי יש מקום להקל עם המערער במובן זה שהמערער יבצע עונש מאסר בעבודות שירות.

12. לפיכך, הערעור מתקבל, במובן זה שאנו קובעים כי המערער ירצה עונש של 9 חודשי מאסר בעבודות שירות חלף עונש המאסר בפועל שנותר לריצוי לאחר ניכוי ימי המעצר.

13. המערער יתייצב לריצוי עבודות השירות ביום 1/08/23 במשרדי הממונה על עבודות שירות יחידת ברקאי - עבודות שירות - שלוחת צפון - סמוך לבית סוהר מגידו.

אוטובוסים להגעה: 302, 301, 300, 825, 821.

יש לשלוח עותק לממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, כ"ד תמוז
תשפ"ג, 13 יולי 2023,
במעמד המערער וב"כ
הצדדים.

**רון שפירא, נשיא
[אב"ד]**

**בטינה טאובר, סגנית
נשיא**

עדי חן-ברק, שופטת